

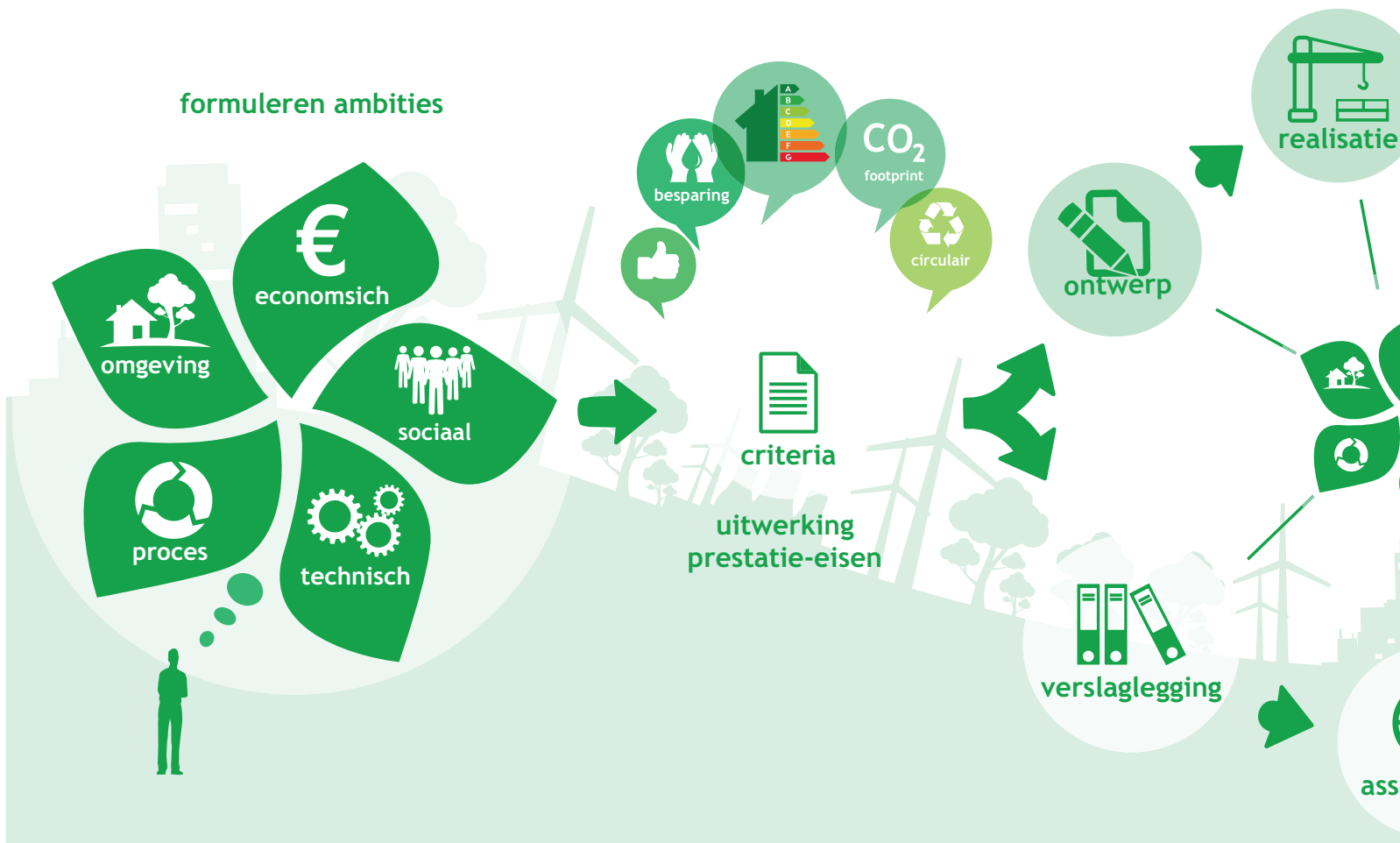
DEEL EXPERTISE EN FOCUS!

Duurzaamheids-ambities? Begin bij de essentie!

Eisen met betrekking tot de duurzaamheid van gebouwen worden steeds aangescherpt, zo ook voor schoolgebouwen. Opdrachtgevers dienen daarbij antwoorden te hebben op de vragen wat specifiek voor hen als gebruiker duurzaamheid is, waarom duurzaamheidsdoelstellingen gesteld worden en hoe dit te realiseren is. De vraag is wat certificering van duurzaamheid daar aan bijdraagt. Ervaringen leren dat certificering vaak als technische onderlegger dient, hoge kosten met zich meebrengt met als valkuil dat men onvoldoende oog heeft voor het (toekomstig) gebruik. Platform Onderwijshuisvesting pleit voor processen waarbij de opdrachtgever ambities bepaalt en formuleert en inzicht in de keuzes en de gevolgen heeft. Ook in het gebruik.

Artist impression Energy Academy Europe

De technologische ontwikkelingen gaan snel. Wettelijke eisen aan de prestatie van schoolgebouwen scherpen steeds aan, de wetgever houdt het tempo echter niet bij. Aan opdrachtgevers de vraag: ‘meelopen’ of ‘vooroplopen’? Er is geen glazen bol waarin technische ontwikkelingen in de toekomst zichtbaar zijn. Hoe spiegel je je als schoolbestuur aan duurzaamheidsambities die je

nog niet kent? Het besluit om te kiezen voor een duurzaamheidskeurmerk dat sneller inspeelt op technologische ontwikkelingen is dan een logische. Welk keurmerk is de juiste keuze? Oorspronkelijk zijn certificeringstrajecten opgetuigd voor ontwikkelaars en beleggers om duurzaamheid aan te tonen voor potentiële kopers of huurders, waardoor een object financieel aantrekkelijk werd gemaakt.

Volgen keurmerk met certificatie	Volgen keurmerk zonder certificatie
Heldere kapstok voor besluitvorming van eigen duurzaamheidsambities	Ruimte voor het ontwikkelen van eigen systematiek bij het formuleren van de duurzaamheidsambities, waarbij recente innovaties en de laatste technische ontwikkelingen meegenomen kunnen worden
(Externe) stok achter de deur bij het vasthouden en borgen van de duurzaamheidsdoelstellingen	Prikkels om aan duurzaamheidsdoelstellingen vast te houden intern organiseren. Tussentijds ambities bijstellen mogelijk
Eenduidige communicatie door het hanteren van standaard begrippen en definities	De duurzaamheidsambitie is een eigen verhaal dat met passie overgebracht en toegelicht wordt aan betrokken partijen zoals architect en aannemer
Aansluiting op financiering en subsidiëring, hoewel vaak via ingewikkelde processen	Financiering in principe volgens de normen, subsidiëring is afhankelijk van het feit of een duurzaamheidskeurmerk geëist wordt, of aan een principe voldaan wordt. Vaak ook via ingewikkelde processen
Biedt een objectief en onafhankelijk platform, wat een vast raamwerk voor de beoordeling van alle fases in het proces biedt. Kan leiden tot calculerend gedrag in de besluitvorming om maar aan de gestelde score te komen	Door eigen prioritering krijgen de duurzaamheidsambities een andere invulling en zwaartepunten
Biedt door brede acceptatie inzicht in de waarde ontwikkeling van het vastgoed, op basis van een gemiddelde score	Het eigen verhaal en invulling van de duurzaamheidsambities biedt voldoende
Standaardisering van processen, wat wel aanzienlijke kosten met zich meebrengt in tijd en geld	Investering in tijd en geld in regulier proces, weinig tot geen extra kosten
Transparant, andere opdrachtgevers kunnen leren van ervaringen	Het vastleggen en delen van ervaringen is niet makkelijk of eenduidig te regelen

“Essentie is om als opdrachtgever betrokken te blijven bij de formulering en bewaking van de eigen duurzame ambities.”

Wanneer je lesmateriaal maakt levert het ook educatieve meerwaarde op. Dat kan ook gericht op duurzaamheidsaspecten van het gebouw, zoals op het gebied van energiegebruik, van CO₂ uitstoot - nu en in de toekomst, gebruik van natuurlijke hulpbronnen en niet te vergeten de gezondheid van de gebruikers. Zaken die goed in een lesmethode te vatten zijn en te meten zijn in het gebruik. Waar bijvoorbeeld mee gerekend kan worden.

VOOR- EN NADELEN VAN DUURZAAMHEIDS-KEURMERKEN

Het aanhouden van de systematiek van een keurmerk is een handige kapstok bij het definiëren van duurzaamheidsambities en als checklist om deze vast te houden. Het stimuleert aanbieders en leveranciers nadrukkelijk na te blijven denken over hun product om zo in aanmerking te kunnen komen voor een opdracht. Uitgaande van steeds hogere eisen en toenemende vraag naar nieuwe duurzame oplossingen. Certificering motiveert daarmee de aanbodzijde van de markt om te verduurzamen. Deze rol van prikkelen en uitdagen van marktpartijen om een beter product te leveren past goed bij het maatschappelijke karakter van onderwijsinstellingen. Maar het mag ook de andere kant op werken. Leveranciers mogen van scholen een heldere opdrachtformulering verlangen: wat is nu echt de gewenste prestatie die geleverd moet worden? Dit kan alleen wanneer het gesprek over duurzaamheidsambities vroegtijdig in het proces plaatsvindt, en over de

Er zijn verschillende relevante keurmerken te hanteren, die onderling behoorlijk kunnen verschillen. Sommige zijn te combineren, van andere is dat niet aan te raden. Enkele bekendere en minder bekende 'labels':

- BREEAM-NL
- LEED
- GPR
- Greenkey
- Greencal+
- Ecolabel
- Energielabel
- MVO

'juiste' onderwerpen gaat. Een gebouw dat niet alleen duurzaam gebruik stimuleert, maar ook de bewustwording van gebruikers vergroot. Dan overstijgt het de papieren checklist, die vooral over de techniek gaat. Niet alleen technische aspecten maken een gebouw 'duurzaam'. Ook optimaal gebruik, een efficiënte en doelmatige indeling en leef- leer- en werkplezier bepalen of een gebouw duurzaam werkt. Een aantal valkuilen geldt specifiek voor het certificeringstraject. Innovaties zijn soms (nog) niet te vatten in een keurmerk, bijvoorbeeld als een rekenmethode nog niet is aangepast en de 'duurzaamheid' niet kan worden bepaald. Of de methodiek is zo strak omschreven dat bepaalde uitgangspunten onvoldoende duurzaam in het ontwerp terugkomen, vanwege de beperkingen van het 'naar de letter' volgen van de methodiek. Ook het te veel gericht zijn op het 'sprokelen' van punten en het binnenhalen van 'laaghangend fruit' leidt tot een ongewenste verplaatsing van de focus. Dan wordt het behalen van het certificaat leidend en niet langer de duurzame ambities zelf. Of dat duurzaamheid het 'speeltje van de adviseur' is en daarmee de focus van de opdrachtgever verwatert.

INTEGRALE VISIE

Formuleer vroeg in het traject een eigen duurzaamheidsambitie met concrete speerpunten en prioriteiten op thema's. Hanteer eventueel een keurmerk zoals BREEAM of GPR als leidraad. Bepaal aan de hand van eigen criteria of vervolgens certificering nodig is of niet. Zorg daarbij dat doelstellingen niet alleen voor experts begrijpelijk zijn, maar ook gecommuniceerd kunnen worden naar anderen. Een integrale visie op duurzaamheid bestaat uit technische thema's, prestatie-eisen met betrekking tot exploitatie en gebruik die daadwerkelijk leiden tot innovatieve oplossingen, en sluit aan op het beleid Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Weet dat de kosten aanzienlijk kunnen zijn. We komen bedragen van rond de € 200.000,- tegen, puur voor de onderzoekskosten en advisering rond de certificering volgens geldende duurzaamheidskenmerken. ◀

▶ Meer informatie over het Platform Onderwijs-huisvesting en contactgegevens vindt u op www.platformonderwi-jshuisvesting.nl.